

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

ROZBUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEDZNEJ DREWNIANEJ O SAŁĘ GIMNASTYCZNĄ Z ZAPLECZEM PROJEKT ZAMIENNY

ADRES BUDOWY :

MIEDZNA DREWNIANA, DZ. NR EWID. 1240, GM. BIAŁACZÓW

<u>PROJEKTOWAŁ:</u>	<u>SPRAWDZIŁ:</u>
MGR INŻ. TOMASZ SYNOWIEC NR EWID. LOD/0339/POOE/05	MGR INŻ. RAFAŁ ADAMCZYK UPR. EWID. LOD/2633/PWOE/15

ZAWARTOŚĆ PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA
2. OPIS TECHNICZNY
3. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-1 - TABLICA ROZDZIELCZA TR
4. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-2 - TABLICA ROZDZIELCZA TK
5. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-3 – RZUT PARTERU
6. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-4 – RZUT PARTERU
7. INSTALACJA ODGROMOWA – E-5 – RZUT DACHU

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla rozbudowy szkoły podstawowej w miejscowości Miedzna Drewniana dz. nr 1240, gm. Białaczów.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- zlecenie z pracowni architektoniczno-budowlanej
- rysunki i wytyczne architektoniczne
- uzgodnienia branżowe
- normy i przepisy

3. Zakres opracowania.

Niniejsze opracowanie obejmuje instalacje elektryczne wewnątrz w zakresie projektu budowlanego dla projektowanej inwestycji.

W zakres opracowania wchodzi następujące instalacje:

- Zasilanie obiektu w energię elektryczną nN 0,4kV.
- Instalacje rozdzielnic TR (zasilanie z istniejącej rozdzielnicy TG) oraz TK (zasilanie z projektowanej rozdzielnicy TR)
- Instalacje oświetlenia, podzieloną na:
  - Instalacje oświetlenia ogólnego;
  - Instalacje oświetlenia awaryjnego;
- Instalacje gniazd prądowych ogólnych oraz urządzeń technologicznych;
- Instalacje ochrony od porażeń elektrycznych;
- Instalacje uziemienia, połączeń wyrównawczych i ochrony odgromowej;

4. Zasilanie projektowanej części w energię elektryczną nN 0,4kV.

Projektowaną rozdzielnicę TR należy zasilć z istniejącej rozdzielnicy głównej TG przewodem instalacyjnym typu YDY 5x10 mm². Przewód należy prowadzić w korycie instalacyjnym PCV montowanym natynkowo wg rys. E-3.

5. Rozdział energii elektrycznej. Rozdzielnice główne i oddziałowe

Zasilanie rozbudowywanej części budynku za pośrednictwem rozdzielnic TR oraz TK. Rozdzielnice wykonane zostaną na bazie rozdzielnic wtynkowych wg schematów ideowych o stopniu ochrony IP30 w I klasie ochronności. Tablice zasilane kablami od góry, oprowadzenie kabli odpływowych od góry. Lokalizacja tablicy wg rysunków.

6. Instalacja oświetlenia wewnętrznego.

Oświetlenie wewnętrzne

Instalacja oświetlenia elektrycznego została zaprojektowana na bazie opraw LED. Na podstawie normy PN-EN 12464-1 Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń - ustalono poziom natężenia oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach. Równomierność natężenia oświetlenia powinna być nie mniejsza niż 0,7.

Dobór opraw i ich ilość, rozmieszczenie oświetlenia pokazano na rysunkach. Obliczenia wykonano na podstawie katalogu firmy LUG. Wyniki obliczeń dostępne w archiwum pracowni projektowej. Dopuszcza się zastosowanie innych opraw o podobnych parametrach technicznych.

Obwód instalacji oświetlenia zabezpieczony jest wyłącznikiem nadmiarowo – prądowym B10A. Dodatkowe zabezpieczenie w postaci wyłącznika różnicowoprądowego 30mA.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Oświetlenie awaryjne realizowane będzie za pomocą autonomicznych opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno zapewniać dostrzeżenie dróg wyjścia, dostateczną widoczność przeszkód na drogach wyjścia, bezpieczny ruch w kierunku do wyjścia i od wyjścia. Oświetlenie awaryjne powinno umożliwiać także dostrzeżenie punktów alarmowych tj. ręcznych ostrzegaczy pożarowych i sprzętu przeciwpożarowego umieszczonego wzdłuż dróg wyjścia (hydranty itp.). Oświetlenie ewakuacyjne kierunkowe należy wykonać w postaci opraw podświetlających piktogramy lub poprzez umieszczenie podświetlonych lub oświetlonych znaków informacyjnych. Instalacja opraw i znaków zgodnie z normą PN-EN 1838.

Instalacje oświetlenia wykonać przewodami typu YDYżo 3x1,5; 4x1,5; układanymi pod tynkiem. Załączanie oświetlenia lokalnie wyłącznikami w wykonaniu p/t IP20 (w pomieszczeniach wilgotnych osprzęt szczelny minimum IP44) instalować na wysokości 1,4m. Stosować osprzęt z ramką. Do osprzętu stosować puszkę instalacyjną PK-60 p/t natomiast do rozgałęzień obwodów puszkę instalacyjną PO-70 lub 80 p/t lub n/t.. Szczegóły rozmieszczenia instalacji oświetlenia na rysunkach.

7. Gniazda prądowe ogólne.

Wszystkie gniazda 1-fazowe oraz zestaw 3-faz (z gniazdem 3-faz 16A oraz dwoma 1-faz na wspólnej obudowie) w budynku będą wykonane z przewodem ochronnym PE (z bolcami). Instalacja gniazd 1-faz wykonana przewodami YDYżo 3x2,5mm² układanymi pod tynkiem. Każdy obwód gniazd 1-faz zabezpieczony wyłącznikiem nadmiarowo - prądowym B16A (zestaw 3-faz należy wykonać jako wydzielone obwody z poszczególnych tablic rozdzielczych); grupa obwodów dodatkowo zabezpieczona wyłącznikiem różnicowoprądowym 30mA. Osprzęt stosowany do gniazd z ramką w wykonaniu podtynkowym zamocowany do puszek instalacyjnych PK 60 osadzonej w ścianie p/t. Zaprojektowane gniazda pojedyncze lub podwójne należy wykonać stosując gniazda pojedyncze łączone w zestawy z jedną ramką odpowiednio: pojedynczą lub podwójną. Standardowo w pomieszczeniach ogólnych, na korytarzu gniazda instalować na wysokości 30cm od posadzki – stopień ochrony osprzętu IP20. W pomieszczeniach wilgotnych, technicznych, kuchennych, szatni, w łazienkach oraz na sali gimnastycznej osprzęt instalować na wysokości 140cm – stopień ochrony osprzętu IP44 7428431.6776. Szczegóły rozmieszczenia wg rysunków.

8. Zasilanie urządzeń kotłowni oraz zasilania wentylacji.

a) Zasilanie urządzeń kotłowni.

Zasilanie urządzeń technologicznych (pomp C.O., C.C.W.U., C.T.2, C.T.1, C.W.U.) należy wykonać z rozdzielnic TK przewodami typu YLY 3x1,5 mm² oraz zabezpieczyć włącznikami nadprądowymi C6/1p oraz wyłącznikiem różnicowoprądowym 25A/2p 30 mA. Piec należy zasilć z gniazda 1-faz 230V

n/t IP44 zlokalizowanego przy piecu. Sterowanie pracą urządzeń kotłowni należy wykonać wg wytycznych branży sanitarnej.

b) Zasilanie urządzeń wentylacji.

Należy wykonać instalacje zasilające urządzenia central nawiewno – wywiewnych z rozdzielnic TR (przewody typu YLY 5x2,5 mm²). Urządzenia zabezpieczone będą w rozdzielnicach wyłącznikami nadprądowymi oraz wyłącznikami różnicowoprądowymi 25A 30 mA. Sterowanie pracą central będzie się odbywać wg wytycznych DTR urządzeń oraz projektu branży sanitarnej.

9. Ochrona przeciwprzebieciowa.

W rozdzielnicach głównej TG zainstalowane będą ochronniki przepięciowe zapewniające ochronę I (z uwagi na instalacje odgromową) i II stopnia ograniczające przepięcia do 1,5kV (ograniczniki przepięć klasy B+C).

10. Uziemienia i połączenia wyrównawcze

Uziemienie budynku składać się będzie z:

- uziomu fundamentowego
- głównej szyny wyrównawczej potencjału GSW (w pomieszczeniu kotłowni)
- uziemienia rozdzielni.

W budynku projektuje się wykonanie sztucznego uziomu fundamentowy z bednarki stalowej ocynkowanej FeZn25x4 ułożony w dolnej warstwie ławy fundamentowej na warstwie suchego betonu oraz stóp zewnętrznych słupów konstrukcyjnych. Bednarkę należy układać na sztorc, łącząc ze zbrojeniem fundamentów minimum co 5m. Instalacja uziemienia i połączeń wyrównawczych należy połączyć z instalacją odgromową na poziomie ziemi.

11. Ochrona odgromowa

Budynek jest obiektem wymagającym ochrony odgromowej podstawowej.

Urządzenie piorunochronne składać się będzie z:

- zwodów poziomych przeznaczonych do bezpośredniego przyjmowania prądów piorunowych wyładowań atmosferycznych – drut FeZn $\varnothing$ 8 mm.
- przewodów odprowadzających łączących zwody z przewodami uziemiającymi lub uziomami fundamentowymi
- uziomu fundamentowego

Na dachu budynku należy wykonać zwody poziome drutem drut FeZn $\varnothing$ 8 mm na uchwytych dostosowanych do połączeń dachowej. Do instalacji tej należy podłączyć metalowe elementy urządzeń zamontowanych zarówno na dachu jak i na ścianach (np. parapety, barierki, obróbki blacharskie, klapy oddymiające itp.). Rury wentylacyjne podłączyć do instalacji odgromowej za pomocą złącz, wykonać zwód poziomy na kominie zakończony "antenką". Przewody odprowadzające układać w atestowanych rurkach elektroinstalacyjnych grubościennych mocowanych do elewacji budynku za pomocą uchwytów w warstwie ocieplenia zewnętrznego. Połączenie przewodów odprowadzających z uziemiającymi wykonać za pomocą złącz kontrolnych ZK instalowanych w atestowanych skrzynkach izolacyjnych podtynkowych mocowanych w elewacji budynku na wysokości ok 1,0m od podłoża. Połączenia zabezpieczyć przed korozją smarem np. grafitowym. Rozmieszczenie instalacji wg rysunku. Instalacje odgromową wykonać zgodnie z normą PN-EN 62305.

12. Ochrona od porażień.

Ochronę podstawową stanowią:

- Izolacja części czynnych
- Przegrody i obudowy o stopniu ochrony co najmniej IP20.

Jako dodatkową ochronę od porażień prądem elektrycznym przyjęto samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie sieci TN-S, realizowane poprzez zabezpieczenia wyłącznikami różnicowo-prądowymi o znamionowym prądzie różnicowym 30mA, wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi i bezpiecznikami topikowymi. Wszystkie części przewodzące dostępne należy przyłączyć do przewodu ochronnego PE. Wszystkie kablei przewody powinny posiadać żyłę ochronną PE koloru żółtozielonego połączoną z zaciskiem PE rozdzielnic oraz częściami metalowymi zasilanych urządzeń. Przewód ochronny nie może być w żadnym miejscu instalacji zabezpieczony i rozłączany za pomocą łączników. Natomiast przewód neutralny N nie może być uziemiony ani łączyć się z przewodem ochronnym PE od miejsca rozdzielenia funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN.

Przewody powinny posiadać izolację na napięcie 0,45/0,75kV, natomiast kable 0,6/1,0kV.

13. Uwagi końcowe.

- Wszelkie zmiany i odstępstwa od projektu dopuszczone po uzgodnieniu.
- Projekt instalacji wykonany w oparciu o materiały i katalogi wymienionych producentów. Dopuszcza się zastosowanie innych urządzeń (równorzędnych pod względem technicznym i technologicznym) zapewniających uzyskanie zakładanych parametrów instalacji.
- Wszystkie materiały i urządzenia powinny posiadać certyfikat dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami.
- Należy wykonać dokumentację techniczną powykonawczą
- Po zakończeniu prac instalacyjnych należy wykonać wymagane przepisami pomiary sprawdzające.

Charakterystyka energetyczna obiektu .

Bilans mocy urządzeń elektrycznych stanowiących jego stałe wyposażenie budowlano-instalacyjne. Instalacja elektryczna wewnętrzna oświetlenia, gniazd wtykowych ogólnych, urządzeń technologicznych:

$$P_z = 26,4 \text{ [kW]},$$

$$P_o = P_z \times k_{ij},$$

$$P_o = 21,8 \times 0,5 = 13,2 \text{ [kW]}$$

$$I_o = 20,6 \text{ [A]} \text{ przy } \cos\varphi = 0,93$$

$$I_b = 25 \text{ [A]}$$

Opis oznaczeń:

P_z – moc zainstalowana dla urządzeń instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

P_o - moc obliczeniowa dla instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

k_{ij} , – współczynnik jednoczesności [-];

I_o – prąd obliczeniowy [A];

I_b – prąd zabezpieczenia [A];

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

ROZBUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEDZNEJ DREWNIANEJ O SAŁĘ GIMNASTYCZNĄ Z ZAPLECZEM PROJEKT ZAMIENNY

ADRES BUDOWY :

MIEDZNA DREWNIANA, DZ. NR EWID. 1240, GM. BIAŁACZÓW

<u>PROJEKTOWAŁ:</u>	<u>SPRAWDZIŁ:</u>
MGR INŻ. TOMASZ SYNOWIEC NR EWID. LOD/0339/POOE/05	MGR INŻ. RAFAŁ ADAMCZYK UPR. EWID. LOD/2633/PWOE/15

ZAWARTOŚĆ PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA
2. OPIS TECHNICZNY
3. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-1 - TABLICA ROZDZIELCZA TR
4. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-2 - TABLICA ROZDZIELCZA TK
5. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-3 – RZUT PARTERU
6. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-4 – RZUT PARTERU
7. INSTALACJA ODGROMOWA – E-5 – RZUT DACHU

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla rozbudowy szkoły podstawowej w miejscowości Miedzna Drewniana dz. nr 1240, gm. Białaczów.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- zlecenie z pracowni architektoniczno-budowlanej
- rysunki i wytyczne architektoniczne
- uzgodnienia branżowe
- normy i przepisy

3. Zakres opracowania.

Niniejsze opracowanie obejmuje instalacje elektryczne wewnątrz w zakresie projektu budowlanego dla projektowanej inwestycji.

W zakres opracowania wchodzi następujące instalacje:

- Zasilanie obiektu w energię elektryczną nN 0,4kV.
- Instalacje rozdzielnic TR (zasilanie z istniejącej rozdzielnicy TG) oraz TK (zasilanie z projektowanej rozdzielnicy TR)
- Instalacje oświetlenia, podzieloną na:
  - Instalacje oświetlenia ogólnego;
  - Instalacje oświetlenia awaryjnego;
- Instalacje gniazd prądowych ogólnych oraz urządzeń technologicznych;
- Instalacje ochrony od porażeń elektrycznych;
- Instalacje uziemienia, połączeń wyrównawczych i ochrony odgromowej;

4. Zasilanie projektowanej części w energię elektryczną nN 0,4kV.

Projektowaną rozdzielnicę TR należy zasilic z istniejącej rozdzielnicy głównej TG przewodem instalacyjnym typu YDY 5x10 mm². Przewód należy prowadzić w korycie instalacyjnym PCV montowanym natynkowo wg rys. E-3.

5. Rozdział energii elektrycznej. Rozdzielnice główne i oddziałowe

Zasilanie rozbudowywanej części budynku za pośrednictwem rozdzielnic TR oraz TK. Rozdzielnice wykonane zostaną na bazie rozdzielnic wtynkowych wg schematów ideowych o stopniu ochrony IP30 w I klasie ochronności. Tablice zasilane kablami od góry, oprowadzenie kabli odpływowych od góry. Lokalizacja tablicy wg rysunków.

6. Instalacja oświetlenia wewnętrznego.

Oświetlenie wewnętrzne

Instalacja oświetlenia elektrycznego została zaprojektowana na bazie opraw LED. Na podstawie normy PN-EN 12464-1 Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń - ustalono poziom natężenia oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach. Równomierność natężenia oświetlenia powinna być nie mniejsza niż 0,7.

Dobór opraw i ich ilość, rozmieszczenie oświetlenia pokazano na rysunkach. Obliczenia wykonano na podstawie katalogu firmy LUG. Wyniki obliczeń dostępne w archiwum pracowni projektowej. Dopuszcza się zastosowanie innych opraw o podobnych parametrach technicznych.

Obwód instalacji oświetlenia zabezpieczony jest wyłącznikiem nadmiarowo – prądowym B10A. Dodatkowe zabezpieczenie w postaci wyłącznika różnicowoprądowego 30mA.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Oświetlenie awaryjne realizowane będzie za pomocą autonomicznych opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno zapewniać dostrzeżenie dróg wyjścia, dostateczną widoczność przeszkód na drogach wyjścia, bezpieczny ruch w kierunku do wyjścia i od wyjścia. Oświetlenie awaryjne powinno umożliwiać także dostrzeżenie punktów alarmowych tj. ręcznych ostrzegaczy pożarowych i sprzętu przeciwpożarowego umieszczonego wzdłuż dróg wyjścia (hydranty itp.). Oświetlenie ewakuacyjne kierunkowe należy wykonać w postaci opraw podświetlających piktogramy lub poprzez umieszczenie podświetlonych lub oświetlonych znaków informacyjnych. Instalacja opraw i znaków zgodnie z normą PN-EN 1838.

Instalacje oświetlenia wykonać przewodami typu YDYżo 3x1,5; 4x1,5; układanymi pod tynkiem. Załączanie oświetlenia lokalnie wyłącznikami w wykonaniu p/t IP20 (w pomieszczeniach wilgotnych osprzęt szczelny minimum IP44) instalować na wysokości 1,4m. Stosować osprzęt z ramką. Do osprzętu stosować puszkę instalacyjną PK-60 p/t natomiast do rozgałęzień obwodów puszkę instalacyjną PO-70 lub 80 p/t lub n/t.. Szczegóły rozmieszczenia instalacji oświetlenia na rysunkach.

7. Gniazda prądowe ogólne.

Wszystkie gniazda 1-fazowe oraz zestaw 3-faz (z gniazdem 3-faz 16A oraz dwoma 1-faz na wspólnej obudowie) w budynku będą wykonane z przewodem ochronnym PE (z bolcami). Instalacja gniazd 1-faz wykonana przewodami YDYżo 3x2,5mm² układanymi pod tynkiem. Każdy obwód gniazd 1-faz zabezpieczony wyłącznikiem nadmiarowo - prądowym B16A (zestaw 3-faz należy wykonać jako wydzielone obwody z poszczególnych tablic rozdzielczych); grupa obwodów dodatkowo zabezpieczona wyłącznikiem różnicowoprądowym 30mA. Osprzęt stosowany do gniazd z ramką w wykonaniu podtynkowym zamocowany do puszkę instalacyjną PK 60 osadzonej w ścianie p/t. Zaprojektowane gniazda pojedyncze lub podwójne należy wykonać stosując gniazda pojedyncze łączone w zestawy z jedną ramką odpowiednio: pojedynczą lub podwójną. Standardowo w pomieszczeniach ogólnych, na korytarzu gniazda instalować na wysokości 30cm od posadzki – stopień ochrony osprzętu IP20. W pomieszczeniach wilgotnych, technicznych, kuchennych, szatni, w łazienkach oraz na sali gimnastycznej osprzęt instalować na wysokości 140cm – stopień ochrony osprzętu IP44 7428431.6776. Szczegóły rozmieszczenia wg rysunków.

8. Zasilanie urządzeń kotłowni oraz zasilania wentylacji.

a) Zasilanie urządzeń kotłowni.

Zasilanie urządzeń technologicznych (pomp C.O., C.C.W.U., C.T.2, C.T.1, C.W.U.) należy wykonać z rozdzielnic TK przewodami typu YLY 3x1,5 mm² oraz zabezpieczyć włącznikami nadprądowymi C6/1p oraz wyłącznikiem różnicowoprądowym 25A/2p 30 mA. Piec należy zasilic z gniazda 1-faz 230V

n/t IP44 zlokalizowanego przy piecu. Sterowanie pracą urządzeń kotłowni należy wykonać wg wytycznych branży sanitarnej.

b) Zasilanie urządzeń wentylacji.

Należy wykonać instalacje zasilające urządzenia central nawiewno – wywiewnych z rozdzielnic TR (przewody typu YLY 5x2,5 mm²). Urządzenia zabezpieczone będą w rozdzielnicach wyłącznikami nadprądowymi oraz wyłącznikami różnicowoprądowymi 25A 30 mA. Sterowanie pracą central będzie się odbywać wg wytycznych DTR urządzeń oraz projektu branży sanitarnej.

9. Ochrona przeciwprzebieciowa.

W rozdzielnicach głównej TG zainstalowane będą ochronniki przepięciowe zapewniające ochronę I (z uwagi na instalacje odgromową) i II stopnia ograniczające przepięcia do 1,5kV (ograniczniki przepięć klasy B+C).

10. Uziemienia i połączenia wyrównawcze

Uziemienie budynku składać się będzie z:

- uziomu fundamentowego
- głównej szyny wyrównawczej potencjału GSW (w pomieszczeniu kotłowni)
- uziemienia rozdzielni.

W budynku projektuje się wykonanie sztucznego uziomu fundamentowy z bednarki stalowej ocynkowanej FeZn25x4 ułożony w dolnej warstwie ławy fundamentowej na warstwie suchego betonu oraz stóp zewnętrznych słupów konstrukcyjnych. Bednarkę należy układać na sztorc, łącząc ze zbrojeniem fundamentów minimum co 5m. Instalacja uziemienia i połączeń wyrównawczych należy połączyć z instalacją odgromową na poziomie ziemi.

11. Ochrona odgromowa

Budynek jest obiektem wymagającym ochrony odgromowej podstawowej.

Urządzenie piorunochronne składać się będzie z:

- zwodów poziomych przeznaczonych do bezpośredniego przyjmowania prądów piorunowych wyładowań atmosferycznych – drut FeZn $\varnothing 8$ mm.
- przewodów odprowadzających łączących zwody z przewodami uziemiającymi lub uziomami fundamentowymi
- uziomu fundamentowego

Na dachu budynku należy wykonać zwody poziome drutem drut FeZn $\varnothing 8$ mm na uchwytych dostosowanych do połaci dachowej. Do instalacji tej należy podłączyć metalowe elementy urządzeń zamontowanych zarówno na dachu jak i na ścianach (np. parapety, barierki, obróbki blacharskie, klapy oddymiające itp.). Rury wentylacyjne podłączyć do instalacji odgromowej za pomocą złącz, wykonać zwód poziomy na kominie zakończony "antenką". Przewody odprowadzające układać w atestowanych rurkach elektroinstalacyjnych grubościennych mocowanych do elewacji budynku za pomocą uchwytów w warstwie ocieplenia zewnętrznego. Połączenie przewodów odprowadzających z uziemiającymi wykonać za pomocą złącz kontrolnych ZK instalowanych w atestowanych skrzynkach izolacyjnych podtynkowych mocowanych w elewacji budynku na wysokości ok 1,0m od podłoża. Połączenia zabezpieczyć przed korozją smarem np. grafitowym. Rozmieszczenie instalacji wg rysunku. Instalacje odgromową wykonać zgodnie z normą PN-EN 62305.

12. Ochrona od porażień.

Ochronę podstawową stanowią:

- Izolacja części czynnych
- Przegrody i obudowy o stopniu ochrony co najmniej IP20.

Jako dodatkową ochronę od porażień prądem elektrycznym przyjęto samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie sieci TN-S, realizowane poprzez zabezpieczenia wyłącznikami różnicowo-prądowymi o znamionowym prądzie różnicowym 30mA, wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi i bezpiecznikami topikowymi. Wszystkie części przewodzące dostępne należy przyłączyć do przewodu ochronnego PE. Wszystkie kablei przewody powinny posiadać żyłę ochronną PE koloru żółtozielonego połączoną z zaciskiem PE rozdzielnic oraz częściami metalowymi zasilanych urządzeń. Przewód ochronny nie może być w żadnym miejscu instalacji zabezpieczony i rozłączany za pomocą łączników. Natomiast przewód neutralny N nie może być uziemiony ani łączyć się z przewodem ochronnym PE od miejsca rozdzielenia funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN.

Przewody powinny posiadać izolację na napięcie 0,45/0,75kV, natomiast kable 0,6/1,0kV.

13. Uwagi końcowe.

- Wszelkie zmiany i odstępstwa od projektu dopuszczone po uzgodnieniu.
- Projekt instalacji wykonany w oparciu o materiały i katalogi wymienionych producentów. Dopuszcza się zastosowanie innych urządzeń (równorzędnych pod względem technicznym i technologicznym) zapewniających uzyskanie zakładanych parametrów instalacji.
- Wszystkie materiały i urządzenia powinny posiadać certyfikat dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami.
- Należy wykonać dokumentację techniczną powykonawczą
- Po zakończeniu prac instalacyjnych należy wykonać wymagane przepisami pomiary sprawdzające.

Charakterystyka energetyczna obiektu .

Bilans mocy urządzeń elektrycznych stanowiących jego stałe wyposażenie budowlano-instalacyjne. Instalacja elektryczna wewnętrzna oświetlenia, gniazd wtykowych ogólnych, urządzeń technologicznych:

$$P_z = 26,4 \text{ [kW]},$$

$$P_o = P_z \times k_{ij},$$

$$P_o = 21,8 \times 0,5 = 13,2 \text{ [kW]}$$

$$I_o = 20,6 \text{ [A]} \text{ przy } \cos\varphi = 0,93$$

$$I_b = 25 \text{ [A]}$$

Opis oznaczeń:

P_z – moc zainstalowana dla urządzeń instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

P_o - moc obliczeniowa dla instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

k_{ij} , – współczynnik jednoczesności [-];

I_o – prąd obliczeniowy [A];

I_b – prąd zabezpieczenia [A];

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

ROZBUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEDZNEJ DREWNIANEJ O SAŁĘ GIMNASTYCZNĄ Z ZAPLECZEM PROJEKT ZAMIENNY

ADRES BUDOWY :

MIEDZNA DREWNIANA, DZ. NR EWID. 1240, GM. BIAŁACZÓW

<u>PROJEKTOWAŁ:</u>	<u>SPRAWDZIŁ:</u>
MGR INŻ. TOMASZ SYNOWIEC NR EWID. LOD/0339/POOE/05	MGR INŻ. RAFAŁ ADAMCZYK UPR. EWID. LOD/2633/PWOE/15

ZAWARTOŚĆ PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA
2. OPIS TECHNICZNY
3. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-1 - TABLICA ROZDZIELCZA TR
4. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-2 - TABLICA ROZDZIELCZA TK
5. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-3 – RZUT PARTERU
6. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-4 – RZUT PARTERU
7. INSTALACJA ODGROMOWA – E-5 – RZUT DACHU

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla rozbudowy szkoły podstawowej w miejscowości Miedzna Drewniana dz. nr 1240, gm. Białaczów.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- zlecenie z pracowni architektoniczno-budowlanej
- rysunki i wytyczne architektoniczne
- uzgodnienia branżowe
- normy i przepisy

3. Zakres opracowania.

Niniejsze opracowanie obejmuje instalacje elektryczne wewnątrz w zakresie projektu budowlanego dla projektowanej inwestycji.

W zakres opracowania wchodzi następujące instalacje:

- Zasilanie obiektu w energię elektryczną nN 0,4kV.
- Instalacje rozdzielnic TR (zasilanie z istniejącej rozdzielnicy TG) oraz TK (zasilanie z projektowanej rozdzielnicy TR)
- Instalacje oświetlenia, podzieloną na:
  - Instalacje oświetlenia ogólnego;
  - Instalacje oświetlenia awaryjnego;
- Instalacje gniazd prądowych ogólnych oraz urządzeń technologicznych;
- Instalacje ochrony od porażeń elektrycznych;
- Instalacje uziemienia, połączeń wyrównawczych i ochrony odgromowej;

4. Zasilanie projektowanej części w energię elektryczną nN 0,4kV.

Projektowaną rozdzielnicę TR należy zasilć z istniejącej rozdzielnicy głównej TG przewodem instalacyjnym typu YDY 5x10 mm². Przewód należy prowadzić w korycie instalacyjnym PCV montowanym natynkowo wg rys. E-3.

5. Rozdział energii elektrycznej. Rozdzielnice główne i oddziałowe

Zasilanie rozbudowywanej części budynku za pośrednictwem rozdzielnic TR oraz TK. Rozdzielnice wykonane zostaną na bazie rozdzielnic wtynkowych wg schematów ideowych o stopniu ochrony IP30 w I klasie ochronności. Tablice zasilane kablami od góry, oprowadzenie kabli odpływowych od góry. Lokalizacja tablicy wg rysunków.

6. Instalacja oświetlenia wewnętrznego.

Oświetlenie wewnętrzne

Instalacja oświetlenia elektrycznego została zaprojektowana na bazie opraw LED. Na podstawie normy PN-EN 12464-1 Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń - ustalono poziom natężenia oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach. Równomierność natężenia oświetlenia powinna być nie mniejsza niż 0,7.

Dobór opraw i ich ilość, rozmieszczenie oświetlenia pokazano na rysunkach. Obliczenia wykonano na podstawie katalogu firmy LUG. Wyniki obliczeń dostępne w archiwum pracowni projektowej. Dopuszcza się zastosowanie innych opraw o podobnych parametrach technicznych.

Obwód instalacji oświetlenia zabezpieczony jest wyłącznikiem nadmiarowo – prądowym B10A. Dodatkowe zabezpieczenie w postaci wyłącznika różnicowoprądowego 30mA.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Oświetlenie awaryjne realizowane będzie za pomocą autonomicznych opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno zapewniać dostrzeżenie dróg wyjścia, dostateczną widoczność przeszkód na drogach wyjścia, bezpieczny ruch w kierunku do wyjścia i od wyjścia. Oświetlenie awaryjne powinno umożliwiać także dostrzeżenie punktów alarmowych tj. ręcznych ostrzegaczy pożarowych i sprzętu przeciwpożarowego umieszczonego wzdłuż dróg wyjścia (hydranty itp.). Oświetlenie ewakuacyjne kierunkowe należy wykonać w postaci opraw podświetlających piktogramy lub poprzez umieszczenie podświetlonych lub oświetlonych znaków informacyjnych. Instalacja opraw i znaków zgodnie z normą PN-EN 1838.

Instalacje oświetlenia wykonać przewodami typu YDYżo 3x1,5; 4x1,5; układanymi pod tynkiem. Załączanie oświetlenia lokalnie wyłącznikami w wykonaniu p/t IP20 (w pomieszczeniach wilgotnych osprzęt szczelny minimum IP44) instalować na wysokości 1,4m. Stosować osprzęt z ramką. Do osprzętu stosować puszkę instalacyjną PK-60 p/t natomiast do rozgałęzień obwodów puszkę instalacyjną PO-70 lub 80 p/t lub n/t.. Szczegóły rozmieszczenia instalacji oświetlenia na rysunkach.

7. Gniazda prądowe ogólne.

Wszystkie gniazda 1-fazowe oraz zestaw 3-faz (z gniazdem 3-faz 16A oraz dwoma 1-faz na wspólnej obudowie) w budynku będą wykonane z przewodem ochronnym PE (z bolcami). Instalacja gniazd 1-faz wykonana przewodami YDYżo 3x2,5mm² układanymi pod tynkiem. Każdy obwód gniazd 1-faz zabezpieczony wyłącznikiem nadmiarowo - prądowym B16A (zestaw 3-faz należy wykonać jako wydzielone obwody z poszczególnych tablic rozdzielczych); grupa obwodów dodatkowo zabezpieczona wyłącznikiem różnicowoprądowym 30mA. Osprzęt stosowany do gniazd z ramką w wykonaniu podtynkowym zamocowany do puszkę instalacyjną PK 60 osadzonej w ścianie p/t. Zaprojektowane gniazda pojedyncze lub podwójne należy wykonać stosując gniazda pojedyncze łączone w zestawy z jedną ramką odpowiednio: pojedynczą lub podwójną. Standardowo w pomieszczeniach ogólnych, na korytarzu gniazda instalować na wysokości 30cm od posadzki – stopień ochrony osprzętu IP20. W pomieszczeniach wilgotnych, technicznych, kuchennych, szatni, w łazienkach oraz na sali gimnastycznej osprzęt instalować na wysokości 140cm – stopień ochrony osprzętu IP44 7428431.6776. Szczegóły rozmieszczenia wg rysunków.

8. Zasilanie urządzeń kotłowni oraz zasilania wentylacji.

a) Zasilanie urządzeń kotłowni.

Zasilanie urządzeń technologicznych (pomp C.O., C.C.W.U., C.T.2, C.T.1, C.W.U.) należy wykonać z rozdzielnic TK przewodami typu YLY 3x1,5 mm² oraz zabezpieczyć włącznikami nadprądowymi C6/1p oraz wyłącznikiem różnicowoprądowym 25A/2p 30 mA. Piec należy zasilć z gniazda 1-faz 230V

n/t IP44 zlokalizowanego przy piecu. Sterowanie pracą urządzeń kotłowni należy wykonać wg wytycznych branży sanitarnej.

b) Zasilanie urządzeń wentylacji.

Należy wykonać instalacje zasilające urządzenia central nawiewno – wywiewnych z rozdzielnic TR (przewody typu YLY 5x2,5 mm²). Urządzenia zabezpieczone będą w rozdzielnicach wyłącznikami nadprądowymi oraz wyłącznikami różnicowoprądowymi 25A 30 mA. Sterowanie pracą central będzie się odbywać wg wytycznych DTR urządzeń oraz projektu branży sanitarnej.

9. Ochrona przeciwprzebieciowa.

W rozdzielnicach głównej TG zainstalowane będą ochronniki przepięciowe zapewniające ochronę I (z uwagi na instalacje odgromową) i II stopnia ograniczające przepięcia do 1,5kV (ograniczniki przepięć klasy B+C).

10. Uziemienia i połączenia wyrównawcze

Uziemienie budynku składać się będzie z:

- uziomu fundamentowego
- głównej szyny wyrównawczej potencjału GSW (w pomieszczeniu kotłowni)
- uziemienia rozdzielni.

W budynku projektuje się wykonanie sztucznego uziomu fundamentowy z bednarki stalowej ocynkowanej FeZn25x4 ułożony w dolnej warstwie ławy fundamentowej na warstwie suchego betonu oraz stóp zewnętrznych słupów konstrukcyjnych. Bednarkę należy układać na sztorc, łącząc ze zbrojeniem fundamentów minimum co 5m. Instalacja uziemienia i połączeń wyrównawczych należy połączyć z instalacją odgromową na poziomie ziemi.

11. Ochrona odgromowa

Budynek jest obiektem wymagającym ochrony odgromowej podstawowej.

Urządzenie piorunochronne składać się będzie z:

- zwodów poziomych przeznaczonych do bezpośredniego przyjmowania prądów piorunowych wyładowań atmosferycznych – drut FeZn $\varnothing 8$ mm.
- przewodów odprowadzających łączących zwody z przewodami uziemiającymi lub uziomami fundamentowymi
- uziomu fundamentowego

Na dachu budynku należy wykonać zwody poziome drutem drut FeZn $\varnothing 8$ mm na uchwytych dostosowanych do połączeń dachowej. Do instalacji tej należy podłączyć metalowe elementy urządzeń zamontowanych zarówno na dachu jak i na ścianach (np. parapety, barierki, obróbki blacharskie, klapy oddymiające itp.). Rury wentylacyjne podłączyć do instalacji odgromowej za pomocą złącz, wykonać zwód poziomy na kominie zakończony "antenką". Przewody odprowadzające układać w atestowanych rurkach elektroinstalacyjnych grubościennych mocowanych do elewacji budynku za pomocą uchwytych w warstwie ocieplenia zewnętrznego. Połączenie przewodów odprowadzających z uziemiającymi wykonać za pomocą złącz kontrolnych ZK instalowanych w atestowanych skrzynkach izolacyjnych podtynkowych mocowanych w elewacji budynku na wysokości ok 1,0m od podłoża. Połączenia zabezpieczyć przed korozją smarem np. grafitowym. Rozmieszczenie instalacji wg rysunku. Instalacje odgromową wykonać zgodnie z normą PN-EN 62305.

12. Ochrona od porażień.

Ochronę podstawową stanowią:

- Izolacja części czynnych
- Przegrody i obudowy o stopniu ochrony co najmniej IP20.

Jako dodatkową ochronę od porażień prądem elektrycznym przyjęto samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie sieci TN-S, realizowane poprzez zabezpieczenia wyłącznikami różnicowo-prądowymi o znamionowym prądzie różnicowym 30mA, wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi i bezpiecznikami topikowymi. Wszystkie części przewodzące dostępne należy przyłączyć do przewodu ochronnego PE. Wszystkie kablei przewody powinny posiadać żyłę ochronną PE koloru żółtozielonego połączoną z zaciskiem PE rozdzielnic oraz częściami metalowymi zasilanych urządzeń. Przewód ochronny nie może być w żadnym miejscu instalacji zabezpieczony i rozłączany za pomocą łączników. Natomiast przewód neutralny N nie może być uziemiony ani łączyć się z przewodem ochronnym PE od miejsca rozdzielenia funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN.

Przewody powinny posiadać izolację na napięcie 0,45/0,75kV, natomiast kable 0,6/1,0kV.

13. Uwagi końcowe.

- Wszelkie zmiany i odstępstwa od projektu dopuszczone po uzgodnieniu.
- Projekt instalacji wykonany w oparciu o materiały i katalogi wymienionych producentów. Dopuszcza się zastosowanie innych urządzeń (równorzędnych pod względem technicznym i technologicznym) zapewniających uzyskanie zakładanych parametrów instalacji.
- Wszystkie materiały i urządzenia powinny posiadać certyfikat dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami.
- Należy wykonać dokumentację techniczną powykonawczą
- Po zakończeniu prac instalacyjnych należy wykonać wymagane przepisami pomiary sprawdzające.

Charakterystyka energetyczna obiektu .

Bilans mocy urządzeń elektrycznych stanowiących jego stałe wyposażenie budowlano-instalacyjne. Instalacja elektryczna wewnętrzna oświetlenia, gniazd wtykowych ogólnych, urządzeń technologicznych:

$$P_z = 26,4 \text{ [kW]},$$

$$P_o = P_z \times k_{ij},$$

$$P_o = 21,8 \times 0,5 = 13,2 \text{ [kW]}$$

$$I_o = 20,6 \text{ [A]} \text{ przy } \cos\varphi = 0,93$$

$$I_b = 25 \text{ [A]}$$

Opis oznaczeń:

P_z – moc zainstalowana dla urządzeń instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

P_o - moc obliczeniowa dla instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

k_{ij} , – współczynnik jednoczesności [-];

I_o – prąd obliczeniowy [A];

I_b – prąd zabezpieczenia [A];

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

ROZBUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEDZNEJ DREWNIANEJ O SAŁĘ GIMNASTYCZNĄ Z ZAPLECZEM PROJEKT ZAMIENNY

ADRES BUDOWY :

MIEDZNA DREWNIANA, DZ. NR EWID. 1240, GM. BIAŁACZÓW

<u>PROJEKTOWAŁ:</u>	<u>SPRAWDZIŁ:</u>
MGR INŻ. TOMASZ SYNOWIEC NR EWID. LOD/0339/POOE/05	MGR INŻ. RAFAŁ ADAMCZYK UPR. EWID. LOD/2633/PWOE/15

ZAWARTOŚĆ PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA
2. OPIS TECHNICZNY
3. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-1 - TABLICA ROZDZIELCZA TR
4. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-2 - TABLICA ROZDZIELCZA TK
5. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-3 – RZUT PARTERU
6. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-4 – RZUT PARTERU
7. INSTALACJA ODGROMOWA – E-5 – RZUT DACHU

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla rozbudowy szkoły podstawowej w miejscowości Miedzna Drewniana dz. nr 1240, gm. Białaczów.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- zlecenie z pracowni architektoniczno-budowlanej
- rysunki i wytyczne architektoniczne
- uzgodnienia branżowe
- normy i przepisy

3. Zakres opracowania.

Niniejsze opracowanie obejmuje instalacje elektryczne wewnątrz w zakresie projektu budowlanego dla projektowanej inwestycji.

W zakres opracowania wchodzi następujące instalacje:

- Zasilanie obiektu w energię elektryczną nN 0,4kV.
- Instalacje rozdzielnic TR (zasilanie z istniejącej rozdzielnicy TG) oraz TK (zasilanie z projektowanej rozdzielnicy TR)
- Instalacje oświetlenia, podzieloną na:
  - Instalacje oświetlenia ogólnego;
  - Instalacje oświetlenia awaryjnego;
- Instalacje gniazd prądowych ogólnych oraz urządzeń technologicznych;
- Instalacje ochrony od porażeń elektrycznych;
- Instalacje uziemienia, połączeń wyrównawczych i ochrony odgromowej;

4. Zasilanie projektowanej części w energię elektryczną nN 0,4kV.

Projektowaną rozdzielnicę TR należy zasilć z istniejącej rozdzielnicy głównej TG przewodem instalacyjnym typu YDY 5x10 mm². Przewód należy prowadzić w korycie instalacyjnym PCV montowanym natynkowo wg rys. E-3.

5. Rozdział energii elektrycznej. Rozdzielnice główne i oddziałowe

Zasilanie rozbudowywanej części budynku za pośrednictwem rozdzielnic TR oraz TK. Rozdzielnice wykonane zostaną na bazie rozdzielnic wtynkowych wg schematów ideowych o stopniu ochrony IP30 w I klasie ochronności. Tablice zasilane kablami od góry, oprowadzenie kabli odpływowych od góry. Lokalizacja tablicy wg rysunków.

6. Instalacja oświetlenia wewnętrznego.

Oświetlenie wewnętrzne

Instalacja oświetlenia elektrycznego została zaprojektowana na bazie opraw LED. Na podstawie normy PN-EN 12464-1 Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń - ustalono poziom natężenia oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach. Równomierność natężenia oświetlenia powinna być nie mniejsza niż 0,7.

Dobór opraw i ich ilość, rozmieszczenie oświetlenia pokazano na rysunkach. Obliczenia wykonano na podstawie katalogu firmy LUG. Wyniki obliczeń dostępne w archiwum pracowni projektowej. Dopuszcza się zastosowanie innych opraw o podobnych parametrach technicznych.

Obwód instalacji oświetlenia zabezpieczony jest wyłącznikiem nadmiarowo – prądowym B10A. Dodatkowe zabezpieczenie w postaci wyłącznika różnicowoprądowego 30mA.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Oświetlenie awaryjne realizowane będzie za pomocą autonomicznych opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno zapewniać dostrzeżenie dróg wyjścia, dostateczną widoczność przeszkód na drogach wyjścia, bezpieczny ruch w kierunku do wyjścia i od wyjścia. Oświetlenie awaryjne powinno umożliwiać także dostrzeżenie punktów alarmowych tj. ręcznych ostrzegaczy pożarowych i sprzętu przeciwpożarowego umieszczonego wzdłuż dróg wyjścia (hydranty itp.). Oświetlenie ewakuacyjne kierunkowe należy wykonać w postaci opraw podświetlających piktogramy lub poprzez umieszczenie podświetlonych lub oświetlonych znaków informacyjnych. Instalacja opraw i znaków zgodnie z normą PN-EN 1838.

Instalacje oświetlenia wykonać przewodami typu YDYżo 3x1,5; 4x1,5; układanymi pod tynkiem. Załączanie oświetlenia lokalnie wyłącznikami w wykonaniu p/t IP20 (w pomieszczeniach wilgotnych osprzęt szczelny minimum IP44) instalować na wysokości 1,4m. Stosować osprzęt z ramką. Do osprzętu stosować puszkę instalacyjną PK-60 p/t natomiast do rozgałęzień obwodów puszkę instalacyjną PO-70 lub 80 p/t lub n/t.. Szczegóły rozmieszczenia instalacji oświetlenia na rysunkach.

7. Gniazda prądowe ogólne.

Wszystkie gniazda 1-fazowe oraz zestaw 3-faz (z gniazdem 3-faz 16A oraz dwoma 1-faz na wspólnej obudowie) w budynku będą wykonane z przewodem ochronnym PE (z bolcami). Instalacja gniazd 1-faz wykonana przewodami YDYżo 3x2,5mm² układanymi pod tynkiem. Każdy obwód gniazd 1-faz zabezpieczony wyłącznikiem nadmiarowo - prądowym B16A (zestaw 3-faz należy wykonać jako wydzielone obwody z poszczególnych tablic rozdzielczych); grupa obwodów dodatkowo zabezpieczona wyłącznikiem różnicowoprądowym 30mA. Osprzęt stosowany do gniazd z ramką w wykonaniu podtynkowym zamocowany do puszek instalacyjnych PK 60 osadzonej w ścianie p/t. Zaprojektowane gniazda pojedyncze lub podwójne należy wykonać stosując gniazda pojedyncze łączone w zestawy z jedną ramką odpowiednio: pojedynczą lub podwójną. Standardowo w pomieszczeniach ogólnych, na korytarzu gniazda instalować na wysokości 30cm od posadzki – stopień ochrony osprzętu IP20. W pomieszczeniach wilgotnych, technicznych, kuchennych, szatni, w łazienkach oraz na sali gimnastycznej osprzęt instalować na wysokości 140cm – stopień ochrony osprzętu IP44 7428431.6776. Szczegóły rozmieszczenia wg rysunków.

8. Zasilanie urządzeń kotłowni oraz zasilania wentylacji.

a) Zasilanie urządzeń kotłowni.

Zasilanie urządzeń technologicznych (pomp C.O., C.C.W.U., C.T.2, C.T.1, C.W.U.) należy wykonać z rozdzielnic TK przewodami typu YLY 3x1,5 mm² oraz zabezpieczyć włącznikami nadprądowymi C6/1p oraz wyłącznikiem różnicowoprądowym 25A/2p 30 mA. Piec należy zasilć z gniazda 1-faz 230V

n/t IP44 zlokalizowanego przy piecu. Sterowanie pracą urządzeń kotłowni należy wykonać wg wytycznych branży sanitarnej.

b) Zasilanie urządzeń wentylacji.

Należy wykonać instalacje zasilające urządzenia central nawiewno – wywiewnych z rozdzielnic TR (przewody typu YLY 5x2,5 mm²). Urządzenia zabezpieczone będą w rozdzielnicach wyłącznikami nadprądowymi oraz wyłącznikami różnicowoprądowymi 25A 30 mA. Sterowanie pracą central będzie się odbywać wg wytycznych DTR urządzeń oraz projektu branży sanitarnej.

9. Ochrona przeciwprzebieciowa.

W rozdzielnicach głównej TG zainstalowane będą ochronniki przepięciowe zapewniające ochronę I (z uwagi na instalacje odgromową) i II stopnia ograniczające przepięcia do 1,5kV (ograniczniki przepięć klasy B+C).

10. Uziemienia i połączenia wyrównawcze

Uziemienie budynku składać się będzie z:

- uziomu fundamentowego
- głównej szyny wyrównawczej potencjału GSW (w pomieszczeniu kotłowni)
- uziemienia rozdzielni.

W budynku projektuje się wykonanie sztucznego uziomu fundamentowy z bednarki stalowej ocynkowanej FeZn25x4 ułożony w dolnej warstwie ławy fundamentowej na warstwie suchego betonu oraz stóp zewnętrznych słupów konstrukcyjnych. Bednarkę należy układać na sztorc, łącząc ze zbrojeniem fundamentów minimum co 5m. Instalacja uziemienia i połączeń wyrównawczych należy połączyć z instalacją odgromową na poziomie ziemi.

11. Ochrona odgromowa

Budynek jest obiektem wymagającym ochrony odgromowej podstawowej.

Urządzenie piorunochronne składać się będzie z:

- zwodów poziomych przeznaczonych do bezpośredniego przyjmowania prądów piorunowych wyładowań atmosferycznych – drut FeZn $\varnothing 8$ mm.
- przewodów odprowadzających łączących zwody z przewodami uziemiającymi lub uziomami fundamentowymi
- uziomu fundamentowego

Na dachu budynku należy wykonać zwody poziome drutem drut FeZn $\varnothing 8$ mm na uchwytych dostosowanych do połączeń dachowej. Do instalacji tej należy podłączyć metalowe elementy urządzeń zamontowanych zarówno na dachu jak i na ścianach (np. parapety, barierki, obróbki blacharskie, klapy oddymiające itp.). Rury wentylacyjne podłączyć do instalacji odgromowej za pomocą złącz, wykonać zwód poziomy na kominie zakończony "antenką". Przewody odprowadzające układać w atestowanych rurkach elektroinstalacyjnych grubościennych mocowanych do elewacji budynku za pomocą uchwytów w warstwie ocieplenia zewnętrznego. Połączenie przewodów odprowadzających z uziemiającymi wykonać za pomocą złącz kontrolnych ZK instalowanych w atestowanych skrzynkach izolacyjnych podtynkowych mocowanych w elewacji budynku na wysokości ok 1,0m od podłoża. Połączenia zabezpieczyć przed korozją smarem np. grafitowym. Rozmieszczenie instalacji wg rysunku. Instalacje odgromową wykonać zgodnie z normą PN-EN 62305.

12. Ochrona od porażień.

Ochronę podstawową stanowią:

- Izolacja części czynnych
- Przegrody i obudowy o stopniu ochrony co najmniej IP20.

Jako dodatkową ochronę od porażień prądem elektrycznym przyjęto samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie sieci TN-S, realizowane poprzez zabezpieczenia wyłącznikami różnicowo-prądowymi o znamionowym prądzie różnicowym 30mA, wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi i bezpiecznikami topikowymi. Wszystkie części przewodzące dostępne należy przyłączyć do przewodu ochronnego PE. Wszystkie kablei przewody powinny posiadać żyłę ochronną PE koloru żółtozielonego połączoną z zaciskiem PE rozdzielnic oraz częściami metalowymi zasilanych urządzeń. Przewód ochronny nie może być w żadnym miejscu instalacji zabezpieczony i rozłączany za pomocą łączników. Natomiast przewód neutralny N nie może być uziemiony ani łączyć się z przewodem ochronnym PE od miejsca rozdzielenia funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN.

Przewody powinny posiadać izolację na napięcie 0,45/0,75kV, natomiast kable 0,6/1,0kV.

13. Uwagi końcowe.

- Wszelkie zmiany i odstępstwa od projektu dopuszczone po uzgodnieniu.
- Projekt instalacji wykonany w oparciu o materiały i katalogi wymienionych producentów. Dopuszcza się zastosowanie innych urządzeń (równorzędnych pod względem technicznym i technologicznym) zapewniających uzyskanie zakładanych parametrów instalacji.
- Wszystkie materiały i urządzenia powinny posiadać certyfikat dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami.
- Należy wykonać dokumentację techniczną powykonawczą
- Po zakończeniu prac instalacyjnych należy wykonać wymagane przepisami pomiary sprawdzające.

Charakterystyka energetyczna obiektu .

Bilans mocy urządzeń elektrycznych stanowiących jego stałe wyposażenie budowlano-instalacyjne. Instalacja elektryczna wewnętrzna oświetlenia, gniazd wtykowych ogólnych, urządzeń technologicznych:

$$P_z = 26,4 \text{ [kW]},$$

$$P_o = P_z \times k_{ij},$$

$$P_o = 21,8 \times 0,5 = 13,2 \text{ [kW]}$$

$$I_o = 20,6 \text{ [A]} \text{ przy } \cos\varphi = 0,93$$

$$I_b = 25 \text{ [A]}$$

Opis oznaczeń:

P_z – moc zainstalowana dla urządzeń instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

P_o - moc obliczeniowa dla instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

k_{ij} , – współczynnik jednoczesności [-];

I_o – prąd obliczeniowy [A];

I_b – prąd zabezpieczenia [A];

INSTALACJE ELEKTRYCZNE

ROZBUDOWA SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEDZNEJ DREWNIANEJ O SAŁĘ GIMNASTYCZNĄ Z ZAPLECZEM PROJEKT ZAMIENNY

ADRES BUDOWY :

MIEDZNA DREWNIANA, DZ. NR EWID. 1240, GM. BIAŁACZÓW

<u>PROJEKTOWAŁ:</u>	<u>SPRAWDZIŁ:</u>
MGR INŻ. TOMASZ SYNOWIEC NR EWID. LOD/0339/POOE/05	MGR INŻ. RAFAŁ ADAMCZYK UPR. EWID. LOD/2633/PWOE/15

ZAWARTOŚĆ PROJEKTU

1. STRONA TYTUŁOWA
2. OPIS TECHNICZNY
3. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-1 - TABLICA ROZDZIELCZA TR
4. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-2 - TABLICA ROZDZIELCZA TK
5. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-3 – RZUT PARTERU
6. INSTALACJA ELEKTRYCZNA – E-4 – RZUT PARTERU
7. INSTALACJA ODGROMOWA – E-5 – RZUT DACHU

OPIS TECHNICZNY

1. Przedmiot opracowania.

Przedmiotem opracowania jest projekt budowlany instalacji elektrycznych dla rozbudowy szkoły podstawowej w miejscowości Miedzna Drewniana dz. nr 1240, gm. Białaczów.

2. Podstawa opracowania.

Projekt opracowano na podstawie:

- zlecenie z pracowni architektoniczno-budowlanej
- rysunki i wytyczne architektoniczne
- uzgodnienia branżowe
- normy i przepisy

3. Zakres opracowania.

Niniejsze opracowanie obejmuje instalacje elektryczne wewnątrz w zakresie projektu budowlanego dla projektowanej inwestycji.

W zakres opracowania wchodzi następujące instalacje:

- Zasilanie obiektu w energię elektryczną nN 0,4kV.
- Instalacje rozdzielnic TR (zasilanie z istniejącej rozdzielnicy TG) oraz TK (zasilanie z projektowanej rozdzielnicy TR)
- Instalacje oświetlenia, podzieloną na:
  - Instalacje oświetlenia ogólnego;
  - Instalacje oświetlenia awaryjnego;
- Instalacje gniazd prądowych ogólnych oraz urządzeń technologicznych;
- Instalacje ochrony od porażeń elektrycznych;
- Instalacje uziemienia, połączeń wyrównawczych i ochrony odgromowej;

4. Zasilanie projektowanej części w energię elektryczną nN 0,4kV.

Projektowaną rozdzielnicę TR należy zasilć z istniejącej rozdzielnicy głównej TG przewodem instalacyjnym typu YDY 5x10 mm². Przewód należy prowadzić w korycie instalacyjnym PCV montowanym natynkowo wg rys. E-3.

5. Rozdział energii elektrycznej. Rozdzielnice główne i oddziałowe

Zasilanie rozbudowywanej części budynku za pośrednictwem rozdzielnic TR oraz TK. Rozdzielnice wykonane zostaną na bazie rozdzielnic wtynkowych wg schematów ideowych o stopniu ochrony IP30 w I klasie ochronności. Tablice zasilane kablami od góry, oprowadzenie kabli odpływowych od góry. Lokalizacja tablicy wg rysunków.

6. Instalacja oświetlenia wewnętrznego.

Oświetlenie wewnętrzne

Instalacja oświetlenia elektrycznego została zaprojektowana na bazie opraw LED. Na podstawie normy PN-EN 12464-1 Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy wewnątrz pomieszczeń - ustalono poziom natężenia oświetlenia w poszczególnych pomieszczeniach. Równomierność natężenia oświetlenia powinna być nie mniejsza niż 0,7.

Dobór opraw i ich ilość, rozmieszczenie oświetlenia pokazano na rysunkach. Obliczenia wykonano na podstawie katalogu firmy LUG. Wyniki obliczeń dostępne w archiwum pracowni projektowej. Dopuszcza się zastosowanie innych opraw o podobnych parametrach technicznych.

Obwód instalacji oświetlenia zabezpieczony jest wyłącznikiem nadmiarowo – prądowym B10A. Dodatkowe zabezpieczenie w postaci wyłącznika różnicowoprądowego 30mA.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Oświetlenie awaryjne realizowane będzie za pomocą autonomicznych opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego. Oświetlenie ewakuacyjne powinno zapewniać dostrzeżenie dróg wyjścia, dostateczną widoczność przeszkód na drogach wyjścia, bezpieczny ruch w kierunku do wyjścia i od wyjścia. Oświetlenie awaryjne powinno umożliwiać także dostrzeżenie punktów alarmowych tj. ręcznych ostrzegaczy pożarowych i sprzętu przeciwpożarowego umieszczonego wzdłuż dróg wyjścia (hydranty itp.). Oświetlenie ewakuacyjne kierunkowe należy wykonać w postaci opraw podświetlających piktogramy lub poprzez umieszczenie podświetlonych lub oświetlonych znaków informacyjnych. Instalacja opraw i znaków zgodnie z normą PN-EN 1838.

Instalacje oświetlenia wykonać przewodami typu YDYżo 3x1,5; 4x1,5; układanymi pod tynkiem. Załączanie oświetlenia lokalnie wyłącznikami w wykonaniu p/t IP20 (w pomieszczeniach wilgotnych osprzęt szczelny minimum IP44) instalować na wysokości 1,4m. Stosować osprzęt z ramką. Do osprzętu stosować puszkę instalacyjną PK-60 p/t natomiast do rozgałęzień obwodów puszkę instalacyjną PO-70 lub 80 p/t lub n/t.. Szczegóły rozmieszczenia instalacji oświetlenia na rysunkach.

7. Gniazda prądowe ogólne.

Wszystkie gniazda 1-fazowe oraz zestaw 3-faz (z gniazdem 3-faz 16A oraz dwoma 1-faz na wspólnej obudowie) w budynku będą wykonane z przewodem ochronnym PE (z bolcami). Instalacja gniazd 1-faz wykonana przewodami YDYżo 3x2,5mm² układanymi pod tynkiem. Każdy obwód gniazd 1-faz zabezpieczony wyłącznikiem nadmiarowo - prądowym B16A (zestaw 3-faz należy wykonać jako wydzielone obwody z poszczególnych tablic rozdzielczych); grupa obwodów dodatkowo zabezpieczona wyłącznikiem różnicowoprądowym 30mA. Osprzęt stosowany do gniazd z ramką w wykonaniu podtynkowym zamocowany do puszek instalacyjnych PK 60 osadzonej w ścianie p/t. Zaprojektowane gniazda pojedyncze lub podwójne należy wykonać stosując gniazda pojedyncze łączone w zestawy z jedną ramką odpowiednio: pojedynczą lub podwójną. Standardowo w pomieszczeniach ogólnych, na korytarzu gniazda instalować na wysokości 30cm od posadzki – stopień ochrony osprzętu IP20. W pomieszczeniach wilgotnych, technicznych, kuchennych, szatni, w łazienkach oraz na sali gimnastycznej osprzęt instalować na wysokości 140cm – stopień ochrony osprzętu IP44 7428431.6776. Szczegóły rozmieszczenia wg rysunków.

8. Zasilanie urządzeń kotłowni oraz zasilania wentylacji.

a) Zasilanie urządzeń kotłowni.

Zasilanie urządzeń technologicznych (pomp C.O., C.C.W.U., C.T.2, C.T.1, C.W.U.) należy wykonać z rozdzielnic TK przewodami typu YLY 3x1,5 mm² oraz zabezpieczyć włącznikami nadprądowymi C6/1p oraz wyłącznikiem różnicowoprądowym 25A/2p 30 mA. Piec należy zasilć z gniazda 1-faz 230V

n/t IP44 zlokalizowanego przy piecu. Sterowanie pracą urządzeń kotłowni należy wykonać wg wytycznych branży sanitarnej.

b) Zasilanie urządzeń wentylacji.

Należy wykonać instalacje zasilające urządzenia central nawiewno – wywiewnych z rozdzielnic TR (przewody typu YLY 5x2,5 mm²). Urządzenia zabezpieczone będą w rozdzielnicy wyłącznikami nadprądowymi oraz wyłącznikami różnicowoprądowymi 25A 30 mA. Sterowanie pracą central będzie się odbywać wg wytycznych DTR urządzeń oraz projektu branży sanitarnej.

9. Ochrona przeciwprzebieciowa.

W rozdzielniczy głównej TG zainstalowane będą ochronniki przepięciowe zapewniające ochronę I (z uwagi na instalacje odgromową) i II stopnia ograniczające przepięcia do 1,5kV (ograniczniki przepięć klasy B+C).

10. Uziemienia i połączenia wyrównawcze

Uziemienie budynku składać się będzie z:

- uziomu fundamentowego
- głównej szyny wyrównawczej potencjału GSW (w pomieszczeniu kotłowni)
- uziemienia rozdzielni.

W budynku projektuje się wykonanie sztucznego uziom fundamentowy z bednarki stalowej ocynkowanej FeZn25x4 ułożony w dolnej warstwie ławy fundamentowej na warstwie suchego betonu oraz stóp zewnętrznych słupów konstrukcyjnych. Bednarkę należy układać na sztorc, łącząc ze zbrojeniem fundamentów minimum co 5m. Instalacja uziemienia i połączeń wyrównawczych należy połączyć z instalacją odgromową na poziomie ziemi.

11. Ochrona odgromowa

Budynek jest obiektem wymagającym ochrony odgromowej podstawowej.

Urządzenie piorunochronne składać się będzie z:

- zwodów poziomych przeznaczonych do bezpośredniego przyjmowania prądów piorunowych wyładowań atmosferycznych – drut FeZn $\varnothing$ 8 mm.
- przewodów odprowadzających łączących zwody z przewodami uziemiającymi lub uziomami fundamentowymi
- uziomu fundamentowego

Na dachu budynku należy wykonać zwody poziome drutem drut FeZn $\varnothing$ 8 mm na uchwytych dostosowanych do połączeń dachowej. Do instalacji tej należy podłączyć metalowe elementy urządzeń zamontowanych zarówno na dachu jak i na ścianach (np. parapety, barierki, obróbki blacharskie, klapy oddymiające itp.). Rury wentylacyjne podłączyć do instalacji odgromowej za pomocą złącz, wykonać zwód poziomy na kominie zakończony "antenką". Przewody odprowadzające układać w atestowanych rurkach elektroinstalacyjnych grubościennych mocowanych do elewacji budynku za pomocą uchwytów w warstwie ocieplenia zewnętrznego. Połączenie przewodów odprowadzających z uziemiającymi wykonać za pomocą złącz kontrolnych ZK instalowanych w atestowanych skrzynkach izolacyjnych podtynkowych mocowanych w elewacji budynku na wysokości ok 1,0m od podłoża. Połączenia zabezpieczyć przed korozją smarem np. grafitowym. Rozmieszczenie instalacji wg rysunku. Instalacje odgromową wykonać zgodnie z normą PN-EN 62305.

12. Ochrona od porażień.

Ochronę podstawową stanowią:

- Izolacja części czynnych
- Przegrody i obudowy o stopniu ochrony co najmniej IP20.

Jako dodatkową ochronę od porażień prądem elektrycznym przyjęto samoczynne szybkie wyłączenie zasilania w układzie sieci TN-S, realizowane poprzez zabezpieczenia wyłącznikami różnicowo-prądowymi o znamionowym prądzie różnicowym 30mA, wyłącznikami nadmiarowo-prądowymi i bezpiecznikami topikowymi. Wszystkie części przewodzące dostępne należy przyłączyć do przewodu ochronnego PE. Wszystkie kablei przewody powinny posiadać żyłę ochronną PE koloru żółtozielonego połączoną z zaciskiem PE rozdzielnic oraz częściami metalowymi zasilanych urządzeń. Przewód ochronny nie może być w żadnym miejscu instalacji zabezpieczony i rozłączany za pomocą łączników. Natomiast przewód neutralny N nie może być uziemiony ani łączyć się z przewodem ochronnym PE od miejsca rozdzielenia funkcji przewodu ochronno-neutralnego PEN.

Przewody powinny posiadać izolację na napięcie 0,45/0,75kV, natomiast kable 0,6/1,0kV.

13. Uwagi końcowe.

- Wszelkie zmiany i odstępstwa od projektu dopuszczone po uzgodnieniu.
- Projekt instalacji wykonany w oparciu o materiały i katalogi wymienionych producentów. Dopuszcza się zastosowanie innych urządzeń (równorzędnych pod względem technicznym i technologicznym) zapewniających uzyskanie zakładanych parametrów instalacji.
- Wszystkie materiały i urządzenia powinny posiadać certyfikat dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.
- Całość prac wykonać zgodnie z obowiązującymi normami oraz przepisami.
- Należy wykonać dokumentację techniczną powykonawczą
- Po zakończeniu prac instalacyjnych należy wykonać wymagane przepisami pomiary sprawdzające.

Charakterystyka energetyczna obiektu .

Bilans mocy urządzeń elektrycznych stanowiących jego stałe wyposażenie budowlano-instalacyjne. Instalacja elektryczna wewnętrzna oświetlenia, gniazd wtykowych ogólnych, urządzeń technologicznych:

$$P_z = 26,4 \text{ [kW]},$$

$$P_o = P_z \times k_{ij},$$

$$P_o = 21,8 \times 0,5 = 13,2 \text{ [kW]}$$

$$I_o = 20,6 \text{ [A]} \text{ przy } \cos\varphi = 0,93$$

$$I_b = 25 \text{ [A]}$$

Opis oznaczeń:

P_z – moc zainstalowana dla urządzeń instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

P_o - moc obliczeniowa dla instalacji elektrycznej wewnętrznej [kW];

k_{ij} , – współczynnik jednoczesności [-];

I_o – prąd obliczeniowy [A];

I_b – prąd zabezpieczenia [A];